

หลักสูตรกิจกรรมด้านศาสตร์พระราชาลักษณ์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
โครงการสืบสานศาสตร์พระราชา

น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง: ฝึกอบรมการทำก้อนเบญจคุณดินดี เพื่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน

จำนวน 6 ชั่วโมง

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอบึงสามัคคี

ความเป็นมา

จากสภาพปัญหาในปัจจุบัน เกษตรกรประสบปัญหาการขาดทุนสูงจากการใช้ปุ๋ยและสารเคมีต่อเนื่อง ส่งผลให้ดินเสื่อมโทรม สภาพแวดล้อมเสียหาย และเกิดภาวะหนี้สิน การน้อมนำแนวพระราชดำริน้อมนำ ศาสตร์พระราชา และ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยเฉพาะแนวคิด "การเลี้ยงดิน ให้ดินเลี้ยงพืช" มาใช้แก้ไขปัญหาระดับฐานราก แนวทางแก้ไขนำภูมิปัญญาการคัดสรรจุลินทรีย์ธรรมชาติที่มีประโยชน์ 5 กลุ่ม (เบญจคุณ) มาปั้นเป็นก้อนพื้นฟูดิน เพื่อช่วยปรับปรุงโครงสร้างดิน ย่อยสลายอินทรีย์วัตถุ และเพิ่มธาตุอาหารโดยไม่ใช้เคมี เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ให้เกษตรกรพึ่งพาตนเองได้ ลดต้นทุนการผลิต คืนความสมบูรณ์ให้ทรัพยากรธรรมชาติ และสร้างความมั่นคงทางอาหารในชุมชนอย่างยั่งยืนดังนั้น

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอบึงสามัคคีได้เล็งเห็นความสำคัญ จึงได้จัดทำโครงการสืบสานศาสตร์พระราชาน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง: ฝึกอบรมการทำก้อนเบญจคุณดินดี เพื่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน เพื่อให้คนชุมชนได้เรียนรู้และปฏิบัติตาม รู้จักการใช้ทรัพยากรภายในชุมชนได้อย่างคุ้มค่า แก้ไขปัญหาของตนเองและชุมชน และยังสามารถสร้างอาชีพ สร้างรายได้ ต่อไป

หลักการของหลักสูตร

กิจกรรมการศึกษาด้านศาสตร์พระราชาลักษณ์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ก็มีหลักการดังนี้

1. ประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมมีความรู้ความเข้าใจการทำ "ก้อนเบญจคุณดินดี"
2. เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะในอาชีพต่างๆให้แก่ประชาชน เยาวชน และผู้สนใจ เพื่อให้สามารถนำไปเป็นอาชีพเสริมก่อให้เกิดรายได้ต่อครอบครัวต่อไป
3. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เป็นการร่วมกันคิด กันทำและร่วมพัฒนา ก่อให้เกิดความรักความสามัคคีในชุมชน

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ และทักษะปฏิบัติในการปั้นก้อนเบญจคุณดินดี
2. เพื่อสนับสนุนการสร้างอาชีพเสริม และเพิ่มพูนรายได้ให้แก่ประชาชนและผู้สนใจ
3. เพื่อส่งเสริมการน้อมนำศาสตร์พระราชาลักษณ์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาประยุกต์ใช้ในการพึ่งพาตนเอง และการคุ้มค่าของทรัพยากร

เป้าหมาย

1. เป้าหมายเชิงปริมาณ

กลุ่มเป้าหมาย คือ ประชาชนในตำบลระหาน จำนวน 6 คน

2. เป้าหมายเชิงคุณภาพ

ประชาชนตำบลระหานที่เข้าร่วมกิจกรรมมีความรู้ ความเข้าใจและทักษะปฏิบัติในการป้องกันเบญจคุณดินดี

ระยะเวลา จำนวน 6 ชั่วโมง

-ทฤษฎี จำนวน 3 ชั่วโมง

-ปฏิบัติ จำนวน 3 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์เชิง ปฏิบัติการ	เนื้อหาวิชา	การจัด กระบวนการ การเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1	การป้องกัน เบญจคุณ ดินดี	เพื่อให้ผู้เรียนสามารถ 1.บอกหลักการทำงาน ของกระบวนการป้องกัน เบญจคุณดินดีได้ 2.บอกการเตรียม เครื่องมือเครื่องใช้และ วัสดุที่ใช้ในการป้องกัน เบญจคุณดินดีได้ถูกต้อง 3. บอกวิธีการป้องกัน เบญจคุณดินดีได้อย่าง ถูกต้อง 4. บอกเทคนิคการป็น ก่อนเบญจคุณได้ 5. บอกการดูแลการป็น ก่อนเบญจคุณดินดีได้ อย่างถูกวิธี 6.บอกการดูแลก่อนและ หลังการป็นก่อนเบญจคุณ ได้อย่างถูกวิธี	1.หลักการและ กระบวนการป้องกันเบญจ คุณดินดี -หลักวิธีการป้องกัน เบญจคุณดินดี -ความปลอดภัยในการป็น ก่อนเบญจคุณดินดี -ชนิดและสมบัติของการ ป็นก่อนเบญจคุณดินดี 2. พื้นฐานการป็นก่อน เบญจคุณดินดี -การเลือกขนาดและชนิด ของวัสดุ -การทำส่วนผสมในการป็น ก่อนเบญจคุณดินดี -การกำหนดเวลาในการ ป็นก่อนเบญจคุณดินดี -การเลือกและออกแบบ ภาชนะใส่เพื่อจำหน่าย	วิทยากรอธิบาย 1. ขั้นสร้างความ ตระหนักและเข้าใจ สร้างแรงบันดาลใจ: สอดบทเรียนศาสตร์ พระราชา เรื่อง "การ ปรับปรุงดิน" และ หัวใจของ "ดินหัว เชื้อ" ที่ช่วยฟื้นฟู ระบบในดิน เรียนรู้คุณสมบัติ 5 ธาตุ (เบญจคุณ): 2. ขั้นลงมือปฏิบัติ และฝึกฝน (Action) การเตรียมและการ ผสมการพรมน้ำและ ทดสอบความชื้น การขึ้นรูป การบ่มเพาะ 3. ขั้นถอดบทเรียน และประเมินผล (Reflection) สังเกตผลลัพธ์:	3	3

				-ตรวจสอบลักษณะ -ก้อนเบญจคุณที่ สมบูรณ์ -ทบทวนปัญหาที่พบ 4. ขันขยายผลและ การนำไปใช้ (Application) การใช้งาน: นำก้อน เบญจคุณที่บ่มได้ นำไปใช้ - ผู้เรียนสรุปองค์ ความรู้เพื่อนำไป ถ่ายทอดต่อในชุมชน หรือครัวเรือนตนเอง		
--	--	--	--	---	--	--

การจัดกระบวนการเรียนรู้

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร , สื่ออิเล็กทรอนิกส์ , สื่ออินเทอร์เน็ต
2. ผู้รู้ / การอภิปราย แลกเปลี่ยนเรียนรู้
3. ฝึกปฏิบัติจริง

สื่อการเรียนรู้

1. สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือ , เอกสาร , ใบความรู้
2. สื่ออิเล็กทรอนิกส์ / สื่ออินเทอร์เน็ต

การวัดผลประเมินผล

1. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
2. การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ ได้ผลงานที่มีคุณภาพสามารถสร้างรายได้และจบหลักสูตร

1. **ชื่อโครงการ** โครงการสืบสานศาสตร์พระราชา น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง: ฝึกอบรมการทำก้อนเบญจคุณดินดี เพื่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน

2. ความสอดคล้องกับจุดเน้นการดำเนินงาน

สอดคล้องกับจุดเน้นการดำเนินงาน กรมส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

ข้อ 2: ขับเคลื่อนการเรียนรู้สู่อาชีพ สร้างรายได้ และพึ่งพาตนเอง

2.1) พัฒนาหลักสูตรอาชีพที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์พื้นที่และความต้องการของชุมชน

2.2) ส่งเสริมแนวทาง "Learn to Earn" และการพัฒนาทักษะ (Upskill-Reskill-Newskill) เพื่อการพึ่งตนเองและเพิ่มรายได้

2.3) สนับสนุนการเป็นผู้ประกอบการและสร้างโอกาสทางธุรกิจชุมชน

ข้อ 3: ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะแห่งอนาคต เป็นพลเมืองไทยเข้มแข็ง

3.3) บูรณาการเรียนรู้ด้านศาสตร์พระราชา น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันอย่างสมดุลและยั่งยืน

2. หลักการและเหตุผล

3. หลักการและเหตุผล

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและศาสตร์พระราชาเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการพึ่งพาตนเองของประชาชนอย่างยั่งยืน การปรับปรุงและดูแลรักษาดินให้มีความสมบูรณ์เป็นพื้นฐานสำคัญของการทำการเกษตรและการดำรงชีวิต การทำ "ก้อนเบญจคุณดินดี" จึงเป็นนวัตกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ช่วยปรับปรุงคุณภาพดิน เพิ่มผลผลิตทางการเกษตร ลดต้นทุนในการซื้อสารเคมี และสามารถพัฒนาเป็นอาชีพเสริมสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอบึงสามัคคี จึงได้จัดโครงการฝึกอบรมการทำก้อนเบญจคุณดินดีขึ้น เพื่อส่งเสริมความรู้ ทักษะ และน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันอย่างเป็นรูปธรรม

4. วัตถุประสงค์:

4.1 เพื่อส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ และทักษะปฏิบัติในการปั้นก้อนเบญจคุณดินดี

4.2 เพื่อสนับสนุนการสร้างอาชีพเสริม และเพิ่มพูนรายได้ให้แก่ประชาชนและผู้สนใจ

4.3 เพื่อส่งเสริมการน้อมนำศาสตร์พระราชาและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาประยุกต์ใช้ในการพึ่งพาตนเอง และการค้ำค่าของทรัพยากร

5. กลุ่มเป้าหมาย/เป้าหมายและตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ

ประชาชนตำบลระหาน จำนวน 6 คน

เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จ

เชิงผลผลิต (Output) : ประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 6 คน

เชิงผลลัพธ์(Outcomes) : ประชาชนตำบลระหานที่เข้าร่วมกิจกรรมมีความรู้ความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น
เกี่ยวกับการทำก้อนเบญจคุณดินดี

6. วิธีการดำเนินงาน

กิจกรรมหลัก	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	เป้าหมาย Output	พื้นที่ ดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ
1. ขั้ววางแผน(Plan) 1.1 สำรวจสภาพปัญหาความ ต้องการ และวิเคราะห์ ความต้องการ 1.2 เขียนโครงการเสนอ ขออนุมัติ 1.3 ประสานงานแจ้ง กำหนดการประชุม 1.4 ประสานสถานที่ 1.5 จัดเตรียมเอกสารวัสดุ อุปกรณ์	1. เพื่อสำรวจความ ต้องการของประชาชน 2. เพื่อชี้แจงกำหนด แผนการดำเนินงาน 3. ประสานติดต่อ วิทยากร 4. จัดเตรียมสถานที่ 5. จัดเตรียมเอกสาร วัสดุ อุปกรณ์	บุคลากร สกร. ระดับอำเภอ บึงสามัคคี ครู ศกร.	8 คน 1 คน	สกร.ระดับ อำเภอ บึงสามัคคี ศกร.ระดับ ตำบลระหาน	3 – 5 สิงหาคม 2569 10 – 11 สิงหาคม 2569	
2. ขั้วดำเนินงาน(Do) 2.1 จัดอบรมโครงการ ด้านศาสตร์พระราชา หลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง	1. เพื่อส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ และทักษะ ปฏิบัติในการปั้นก้อน เบญจคุณดินดี 2. เพื่อสนับสนุนการสร้าง อาชีพเสริม และเพิ่มพูน รายได้ให้แก่ประชาชน และผู้สนใจ 3. เพื่อส่งเสริมการน้อมนำ ศาสตร์พระราชาและหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง มาประยุกต์ใช้ใน การพึ่งพาตนเอง และการ คุ้มค่าของทรัพยากร	ประชาชน	6 คน	ศกร.ระดับ ตำบลระหาน	24 สิงหาคม 2569	2,400.-

กิจกรรมหลัก	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	เป้าหมาย Output	พื้นที่ ดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ
ส่งเสริมความรู้เรื่องการ ป้องกันเบญจคุณดินดี	2. เพื่อเสริมสร้าง จิตสำนึกการน้อมนำ ศาสตร์พระราชาและ หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง มา ประยุกต์ใช้ในการ พึ่งพาตนเอง และการ คุณค่าของทรัพยากร					
3. ขั้นตรวจสอบ(Check) 3.1 การประเมินผลก่อน โครงการ 3.2 การประเมินผล ระหว่างโครงการ 3.3 การประเมินผลเมื่อ เสร็จสิ้นโครงการ	1. เพื่อตรวจสอบความ พร้อม ความต้องการ และความเป็นไปได้ของ โครงการ 2. เพื่อปรับปรุงแก้ไข แผนงานให้ดำเนินไปได้ ด้วยดีพัฒนางานให้ดีขึ้น 3. เพื่อวัดความสำเร็จ ของงานนำทเรียนไป ใช้พัฒนาโครงการใน ครั้งต่อไป	คณะนิเทศ ตรวจเยี่ยม ครู ศกร.	1 คน 1 คน	ศกร.ระดับ ตำบล ระหาน	24 สิงหาคม 2569	
4) ขั้นปรับปรุงแก้ไข (Action) 4.1 รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลสรุปและ จัดทำรายงานการ ประเมินโครงการ 4.2 ประชุม คณะทำงาน เพื่อนำข้อมูลจากการ ประเมินโครงการไปใช้ ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา ดำเนินโครงการต่อไป	เพื่อสรุปผลการ ดำเนินงาน และนำผล ที่ได้มาปรับปรุง แก้ไข ในครั้งต่อไป	สกร.ระดับ อำเภอ บึงสามัคคี	1 คน	สกร.ระดับ อำเภอ บึงสามัคคี	25 - 31 สิงหาคม 2569	

7. งบประมาณ

แผนงานยุทธศาสตร์ พัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ ผลผลิตผู้รับบริการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง งบดำเนินงาน เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง ด้านศาสตร์พระราชหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ไตรมาส 4) รหัสงบประมาณ 20334332005002000000 กิจกรรมหลัก 203346900032000000 แหล่งของเงิน 6911200 จำนวน 2,400 บาท (-สองพันสี่ร้อยบาทถ้วน-) รายละเอียดดังนี้

1. ค่าอาหารกลางวัน 6 คน x 120 บาท x 1 มื้อ	เป็นเงิน	720 บาท
2. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม 6 คน x 35 บาท x 2 มื้อ	เป็นเงิน	420 บาท
3. ค่าวัสดุ	เป็นเงิน	1,260 บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 2,400.- บาท (-สองพันสี่ร้อยบาทถ้วน-)

(โดยขอเฉลี่ยจ่ายตามความเป็นจริงทุกรายการ)

8. แผนการใช้จ่ายงบประมาณ

กิจกรรมหลัก	ไตรมาสที่ 1 ต.ค. 68 - ธ.ค. 68	ไตรมาสที่ 2 ม.ค. 69 - มี.ค. 69	ไตรมาสที่ 3 เม.ย. 69 - มิ.ย. 69	ไตรมาสที่ 4 ก.ค. 69 - ก.ย. 69
1.ประชุมวางแผนการดำเนินงาน				/
2.จัดทำ/ขออนุมัติโครงการ				/
3.ดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรม				/
4.การนิเทศติดตาม				/
5.สรุปและรายงานผลการดำเนินงาน				/

9. ผู้รับผิดชอบโครงการ

- นางสาวเพลินพิศ อินทร์จันทร์ ครูศร.ระดับตำบลระหาน

10. เครือข่าย

- โรงพยาบาลบึงสามัคคี
- ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ผู้รู้/วิทยากร

11. โครงการที่เกี่ยวข้อง

- 11.1 โครงการด้านการพัฒนาทักษะชีวิต
- 11.2 โครงการด้านสังคมและชุมชน

12. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 12.1 ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะปฏิบัติในการป้องกันเบี่ยงเบนคุณดินดี
- 12.2 เพื่อสนับสนุนการสร้างอาชีพเสริม และเพิ่มพูนรายได้ให้แก่ประชาชนและผู้สนใจ
- 12.3 เพื่อส่งเสริมการน้อมนำศาสตร์พระราชาและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาประยุกต์ใช้ในการพึ่งพาตนเอง และการคุ้มครองค่าของทรัพยากร

13. ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ

ตัวชี้วัดผลผลิต

- ประชาชน มีทักษะในการพัฒนาคุณภาพชีวิต มีทัศนคติที่ถูกต้องในการดำรงชีวิตในสังคม

ตัวชี้วัดผลลัพธ์

- ร้อยละ 80 ของผู้เรียน/ผู้รับบริการที่ฝึกอบรมผ่านเกณฑ์การประเมินตามหลักสูตร

14. การติดตามประเมินผลโครงการ

- แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม
- สรุปผลการวิเคราะห์ผลการดำเนินกิจกรรม

ตารางการจัดกิจกรรม
โครงการสืบสานศาสตร์พระราชาน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง: ฝึกอบรมการทำก้อนเบญจคุณดินดี
เพื่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน
วันที่ 24 สิงหาคม พ.ศ. 2569
สถานที่ ศกร.ระดับตำบลระหาน หมู่ที่ 7 ตำบลระหาน อำเภอวังสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร

วันที่ 24 สิงหาคม พ.ศ. 2569

เวลา	กิจกรรม / เนื้อหา	ผู้รับผิดชอบ/ วิทยากร
08.30 – 09.00 น.	- รับลงทะเบียน	ครูศูนย์การเรียนรู้
09.00 – 10.30 น.	ฟังการบรรยายเรื่อง - การน้อมนำศาสตร์พระราชา: บทบาทของก้อนเบญจคุณดินดีกับการฟื้นฟูดินตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ความรู้เรื่องวัตถุดิบ: แนะนำส่วนผสมสำคัญ 5 ประการ (เบญจคุณ) การคัดเลือกวัตถุดิบที่มีในท้องถิ่นตำบลระหาน - เทคนิคและอัตราส่วน: สูตรการผสมดิน วัสดุปรับปรุงดิน และจุลินทรีย์	ครูศูนย์การเรียนรู้
10.30-12.00 น.	ภาคปฏิบัติ (ช่วงที่ 1): การเตรียมและหมักส่วนผสม สาธิตการเตรียมเครื่องมือ อุปกรณ์ และการบด/ร่อนส่วนผสม ฝึกปฏิบัติ: การคลุกเคล้าส่วนผสมตามอัตราส่วนและการควบคุมความชื้น	ครูศูนย์การเรียนรู้
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน	
13.00 – 15.00 น.	ภาคปฏิบัติ (ช่วงที่ 2): การปั้นและขึ้นรูปก้อนเบญจคุณ ฝึกปฏิบัติ: การปั้นก้อนเบญจคุณดินดีในรูปแบบต่างๆ ให้ได้มาตรฐาน การบ่มก้อนเบญจคุณและการดูแลรักษาหลังการปั้น การแก้ปัญหาเบื้องต้น (เช่น ดินร่วนเกินไป ดินเหลวเกินไป)	ครูศูนย์การเรียนรู้
15.00-16.30	การตลาด วางแผนอาชีพ และการสรุปผล การบริหารจัดการและการตลาด: การคำนวณต้นทุน-กำไร การบรรจุภัณฑ์ และช่องทางการจำหน่าย (ออนไลน์/ตลาดชุมชน) การรวมกลุ่มอาชีพ: แนวทางการต่อยอดเป็นกลุ่มอาชีพเสริมทำแบบประเมินผลความรู้ ความพึงพอใจ และมอบเกียรติบัตร/พิธีปิด	ครูศูนย์การเรียนรู้

หมายเหตุ

เวลา 10.30 – 10.45 น. พักรับประทานอาหารว่างพร้อมเครื่องดื่ม
เวลา 12.00 – 13.00 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน
เวลา 14.30 – 14.45 น. พักรับประทานอาหารว่างพร้อมเครื่องดื่ม
กำหนดการอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม